**Выходить у Львовѣ** що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

**Администрація и Експедиція** подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

**Редакція** подъ ч. 4 улиця св. Антонього.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

**Предплата** у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поединоке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рокъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поединоке число 3 кр.

Ч. 53. Четвергъ 7 (19) Марта 1891. Рокъ I.

## Переглядъ політичный.

Вже нынѣ займае ся нѣмецка праса пытаньемъ, чи центрумъ може и по смерти бл. п. дра Виндгорста остояти ся зъ такою силою, яка ôдличала его до нынѣ. Центрумъ есть властиво зложене зъ трехъ групъ, котрыхъ політичнѣ пересвѣдченя въ многихъ рѣчахъ не сходять ся зô собою. До теперь выступали они всегда солидарно, що завдячити потреба самой организаціи и предивнôй повазѣ Виндгорста. Праса католицка есть однакъ пересвѣдчена, що центрумъ, ведене тôлько лѣтъ Виндгорстомъ, удержить ся и дальше на властивôмъ грунтѣ. А задача его вже не тяжка. Виндгорстъ довѣвъ до того, що всѣ его змаганя суть на дорозѣ до осуществованя, рѣчею центрумъ приспѣшити остаточне осягненье ихъ, якъ справа просвѣты народнои зъ увзглядненьемъ потребъ народностихъ, справа повороту законовъ и справы фонду оброчного. Бôльшои силы надъ центрумъ, годѣ днесь знайти, но рѣчь певна, що еслибы мавъ въ нѣдрѣ ея наступити роздоръ, сила его зменшилабы ся, бо чогожь не збурить незгода?

Кертична робота Россіи на Балканахъ, тѣшить ся пожадаными овочами. Мы бачили вже, до чого довела Россія Турцію въ еи внутрѣшнôмъ теперѣшнôмъ положеню, знаемо, що въ Сербіи Россія сидить якъ у себе въ хатѣ, знаемо, до якихъ средствъ посувае ся она въ Болгаріи, лишае ся намъ еще одна Румунія.

Тамъ Россія не потребуе завдавати собѣ много труду, грунтъ бувъ легкій до обробленя, а навѣть не дала бы ся тутъ навести приповѣдка, що не ма такои твердынѣ, де-бы осель золотомъ обложеный не дôйшовъ, бо Россія навѣть не старала ся закинути Румуніи золотомъ знаючи, що румуньскѣ бояре ласѣ и на бумажки. Цѣлый сенатъ румуньскій зъ малыми вынятками запроданый Россіи, бояре, у котрыхъ честь на послѣднôмъ мѣсци, готовѣ спродати все и самодѣльность и народовôсть, о совѣсти и чести давно спроданой не ма бесѣды. Показало ся то найлѣпше послѣдными часами, коли мусѣло уступити министерство Ману. Министерство се, а именно самъ его презесъ Ману мусить у кождого, хотьбы и противника знайти узнанье, не знайшло его лишень у самыхъ Румунôвъ.

Габинетъ пана Ману домагавъ ся полагодженя справъ найважнѣйшихъ и найбôльше пекучихъ, именно: перевести реформу аграрійну въ той способъ, щобы парцельовати грунта державнѣ межи убогихъ селянъ, дальше довести до пôднесеня судовництва, до придержуваня ся въ політицѣ внѣшнôй Европы, до занятя ôдпорного становища взглядомъ Россіи, узброеня и уфортификованя Румуніи супротивъ небезпечного его сусѣда.

О реформу аграрійну и справы фортификаціи розбили ся стремленя габинету, бо запроданый сенатъ ôдмовивъ помочи габинетови. Президентъ Ману гадавъ, що скрѣпить свое становище покликуючи до габинету передовця Юнимистôвъ Карпа. Той однакъ рѣшивъ ся на то пôдъ условіемъ, що парляментъ буде розвязаный. Министръ Ману при найлѣпшои воли не мôгъ ся рѣшити на такъ рѣшучій шагъ, а може не дôставъ на то призволу короля; не лишало ся габинетови ничого, якъ уступити. Наставъ габинетъ министра Флѣореско, чоловѣка запроданого цѣлковито москволюбови Каторґіу. Новый габинетъ хотѣвъ ôдъ разу позыскати собѣ избу, узнавъ для того всѣ проекта попередного габинету за безпôдставнѣ, выступивъ зъ тымъ передъ избами, и дôставъ — нагану.

Розвязати габинетъ въ 24 годинъ по его уконституованю ся, не було на руку, король розвязавъ парляментъ. И теперь стоитъ Румунія передъ важною хвилею новыхъ выборôвъ. Хвиля та мае значѣнье политичне, не лишень для Румуніи, но и для цѣлои Европы. Если при выборахъ не оживить Румунôвъ може не выгасла цѣлкомъ еще искра самопôзнаня и чести народнои, если переважить агитація россійска и перейдуть въ бôльшости запроданцѣ, тогды велике пытанье, чи въ разѣ потребы, заплялабы Румунія таке становище, якъ пôдчасъ послѣднои россійско-турецкои войны, чи нѣ. На всякій случай становище молодого королевства сколеблене сильно.

## Голосы прасы про будучу Думу Державну у Вѣдни.

Будуча ситуація парляментарнои переваги въ думѣ, займае вже теперь всѣ политичнѣ мыслячѣ умы, а часописи снують рôжнѣ догадки про форму, яку прибере бôльшôсть въ будучôй Радѣ державнôй. Кореспондентъ вѣденьскій *Narodn-ыхъ List-овъ* доносить, що гр. Тааффе веде переговоры зъ нѣмецкою лѣвицею, котра однакъ не мае охоты бути меншостею въ загальнôй парляментарнôй бôльшости. Тому то и зъ клюбомъ Гогенварта она не хоче бути въ союзѣ. Що до Полякôвъ, то згадана газета припускае лишь хвилеве порозумѣнье при адреснôй дискусіи, на тревале же не надить ся она.

Ческо-моравскѣ дневники гадають, що зъ Молодо-Чехами нѣ Правительство, нѣ Поляки, нѣ Нѣмцѣ консервативы въ зносины не увôйдуть, рôвно якъ великі посѣдателѣ и полудневѣ Славяне. Здае ся, що и Молодо-Чехи за тымъ не банують.

Нѣмецко-ческа *Bohemia* есть певна, що безъ звязи зъ галицкими послами, не можлива есть бôльшôсть нѣмецко-либерального сторонництва.

## КРЕСТЪ НА СТЕПѢ.

(Перекладъ въ І. Корженьовского).

(Дальше).

Усмѣхнувъ ся полковникъ, почувши таке порôвнанье и сѣдаючи ôдповѣвъ:

Одъ дитины бувъ я вже дикимъ ôдлюдкомъ, надъ все любивъ я свободу и независимôсть; я родивъ ся и выховавъ на степѣ украиньскôмъ и може есть щось у мнѣ козацкои натуры, привыклои до самоты и не любячои, щобы що небудь заваджало оку и гадцѣ.

Но мимо сего була еще и друга причина, котра знеохотила мене до такъ зовимого цивилизованого товариства, котрый наклонивъ мене утечи на востокъ, передъ его зôпсутьемъ и формами а потôмъ привязавъ ся до мѣсця того, ôдповѣдаючого такъ добре и мому успосôбленю и навычкамъ набутымъ въ часѣ довгои вандрôвки. Житье мое було всегда просте: хорячо любивъ я рôдню, другôвъ и свою землю, но до двайцять осьмого року не зазнавъ я иншои любови. Не було се наслѣдкомъ зимного сердца — додавъ полковникъ, дивлячись взоромъ повнымъ любови на молоду невѣсту, котра трошки зблѣдла, коли онъ говоривъ тое — но може зъ причины нерозважнои думы дикого зъ природы молодця, котрый жахавъ ся ярма и жаловавъ своеи свободы.

А всежь таки въ часѣ тôмъ знайшло ся существо дивне красотою, дотепомъ и всѣмъ тымъ, що може пôдбити и приневолити чоловѣка до солодкихъ забѣгôвъ. Я встыдавъ ся сего зъ початку, но опôсля побѣдженый, бувъ я вже близько союза, котрый бувъ-бы звязавъ мене на вѣки.

Калинецка учувши се, ôдôтхнула. Спостерѣгъ се полковникъ, и заохоченый такъ яснымъ заявленьемъ, такъ говоривъ дальше:

Було се въ р. 1809, коли побѣдитель ауерштадскій занятый бувъ трактатомъ въ Тильжи а армія его нищена до решты бѣдный и нужденный людъ, высмѣваючи его обычаѣ, забираючи все, що взяти ся дало и дивуючись, якъ можемо мы любити такъ бридку соснину и такъ грязкѣ багна. Дôмъ судженои моеи ставъ ся збѣговищемъ француских офицерôвъ высшои ранґи. Стягали ихъ тутъ зъ однои стороны сердечна гостинность родичѣвъ, зъ другои знову дотепъ и краса панны, воспитаннои цѣлкомъ по французки и умѣючои провадити розмову живо и звучну. Но и она стала чимъ разъ бôльше цѣнити и любити ихъ товариство. Прикро менѣ було бачити ею що вечѣръ, выстроену и нетерпеливо ожидаючу годины сальоновои, розсѣяну въ розговорѣ зô мною и дивлячу ся що хвиля на зигаръ або дверѣ чи не отворять ся. Поступованье еи болѣло мене страшенно, легко давъ я ей то спôзнати. Скривила ся и збула мене якимсь утертымъ дотепомъ, котрый мене однакъ цѣлкомъ не успокоивъ.

Въ такôмъ успособленю ôдъѣхавъ я до полку, що стоявъ кôльканайцять миль ôдъ Варшавы. Гôрко и тужно перейшли менѣ три тыжнѣ. Я слѣдивъ себе самого и пересвѣдчивши ся, що въ еи сердцю не було тои правдивои любови, котра одна дае щастье найвысше чоловѣкови, маючому серце и голову, чимъ разъ бôльшимъ переймавъ ся я горемъ. Станъ мôй погôршили еще вѣсти зъ головнои кватиры. Походъ славного трактату стававъ ся вже звѣстнымъ, сумный тому и лихій прибувши пôзно до Варшавы, вже около одинайцятои годины, подôйшовъ я пôдъ ихъ дôмъ. Зъ ôконъ было свѣтло, богати прибраня дамъ и спольеты мущинъ выднѣли ся черезъ шибы, повозы залягли улицю. Видъ сей розгнѣвавъ мене и уразивъ. Я увôйшовъ однакъ въ толпу, що майже найменшои на мене не звертала уваги. Въ однôмъ кутѣ салѣ моя суджена, ясніюча красотою и строемъ, смѣвляла и радовала, окружена кôлькома дамами и офицерами. Бѣля неи сидѣвъ одинъ зъ найкрасшихъ офицерôвъ, шефъ шwадрону арміи цѣсарскои, котрого забѣги давно я бачивъ и котрому присвяченѣ були всѣ усмѣшки и погляды повнѣ житя

Пôвъурядова *Montagsrevue* пише, що графъ Тааффе вже по кôлька разôвъ нараджувавъ ся зъ проводирами сторонництвъ входячихъ до новои Избы депутованыхъ, наслѣдкомъ чого оказало ся зближенье ся до себе кôлькохъ фракціи̂ и ихъ готовôсть попираня интересôвъ Державы.

До *Czas*-у оногдай писано зъ Вѣдня: „Здаєся, що переговоры презеса габинету зъ Пльенеромъ не були легки̂. Пльенеръ ставлявъ початково тверди̂ и тяжки̂ условины, котрыхъ гр. Тааффе по ôднесеню ся до найвысшои инстанціи не принявъ. Тогды мавъ гр. Тааффе категорично поспытати Пльенера, чи маꙓ ôнъ запевнену бôльшôсть въ парляментѣ, бо на такіи̂ ладъ ôнъ готовъ ꙓму уступити, на що Пльенеръ признавъ ся, що позаякъ Поляки не оказують ся приклонни̂ безъусловно создати бôльшôсть — то ôнъ бôльшости не може мати. На тоꙓ гр. Тааффе мавъ сказати, що остаꙓ самъ и треба, щобы ꙓму уможливлено правленье. Тогды Пльенеръ мавъ заявити, що опозиціи робити не буде. Остаточно здаꙓсь, що мовчки згоджено ся на родъ примирія, и не буде иншои бôльшости, якъ ôдъ припадку до припадку. Якаясь адреса и буджетъ мусять бути ухвалени̂, а при розправахъ надъ ними умѣркованыхъ та незагонистыхъ, зазначенье становища сторонництвъ буде не обходиме. Въ загалѣ задача буде не легка.

Наведена нами выше *Montagsrevue* таку зъ того всего виводить конклюзію: „Ꙓсли коли, то нынѣ, актуальною програмою гр. Тааффого ꙓсть: все для Державы, а ничь, щобы для котрого зъ народôвъ бувъ мусъ узнавати яко провокацію. Сповненьемъ тои системы на дѣлѣ, ꙓсть существованьє ґабинету запевнене, котрый не належачи до нѣякого сторонництва, своимъ вже складомъ заслугуꙓ на пôдпору тыхъ фракціи̂, котри̂ будучу бôльшôсть зъобразують. Тому то и члены габинету Тааффого, котри̂ доси не мали мандатôвъ посольскихъ, не приняли предлаганыхъ имъ теперь мандатôвъ.

Гр. Тааффе также на будучнôсть не гадаꙓ позволити себе водити одному або кôлькомъ сторонництвамъ, але яко министръ цѣсаря схоче при собѣ згромадити вѣрну Державѣ бôльшôсть, котрабы енергично спротивлювала ся выставлюваню державныхъ интересôвъ, крайными народными, або правно-політичными интересами.

## Ще про Виндгорста.

Въ найблизшôмъ числѣ по дню смерти незабвенной памяти дра Людвика Виндгорста, подали мы коротку ꙓго житьепись. Нынѣ завертаꙓмо знову до предмету того и мусимо дати хотьбы малый начеркъ дѣяльности політичнои мужа, котрый будучи Нѣмцемъ и стаючи въ оборонѣ правъ свого народу и собратей того самого що ôнъ вѣроисповѣданя, ставъ ся однымъ зъ найбôльшихъ дѣячѣвъ Церкви Христовои, однымъ зъ передовцѣвъ, що не уставали въ борбѣ ажь до послѣднои хвилѣ.

Въ парляментѣ нѣмецкôмъ таки̂ слова жалю по великôмъ мужу, озвали ся:

„Стоимо пôдъ враженьемъ хвилѣ, зворушаючои насъ до глубины. Посолъ Виндгорстъ умеръ о 8 рано. Одъ самого початку цѣсарства нѣмецкого, бравъ ôнъ участь въ нашихъ працяхъ и въ цѣлôмъ свѣтѣ заживавъ славы одного зъ найперших мужѣвъ стану. Якъ великимъ було ꙓго значѣньє, се звѣстно вамъ панове.

Коли ôнъ промовлявъ, задержували мы въ собѣ ôддыхъ и слухали зъ найбôльшою увагою, а ꙓго слово такъ тутъ, якъ и по за парляментомъ було всегда рѣшаючимъ. Всѣ почитали мы ꙓго высоко а недостача тои малои ексцельенціи (Виндгорстъ бувъ надзвычайно низкіи̂ и тому звали ꙓго „малою ексцельенціꙓю") даꙓ ся тяжко ôдчути зарôвно такъ тутъ, якъ и по за парляментомъ. Житье ꙓго було дорогою тяжкои працѣ". Такими словами розпочавъ президентъ Льевецовъ засѣданье парляменту минувшои суботы. И дѣистно, ꙓсли нынѣ зôйшовъ ôнъ зъ поля дѣяльности яко побѣдидель, то початки працѣ тои були дуже и дуже тяжки̂.

Онъ перенятый поглядами, якихъ въ часѣ тôмъ крôмъ него майже нѣкто не розумѣвъ, а котрыхъ пôзнѣйше ôдъ него ся доперва учити стали, выступивъ самъ одинъ насупротивъ стоячого тогды въ повнотѣ силы абсолютнои Бисмарка. Ꙓго політики не хотѣвъ нѣколи Виндгорстъ узнати, не узнавъ ꙓѣ навѣть тогды, коли въ интересѣ гановерскои королевскои родины, котру всегда заступавъ, мусѣвъ зближити ся до Бисмарка и коли найменшими уступствами мôгъ одержати для клиентôвъ своихъ бôльше надъ то, чого бажавъ. Ôдъ першои хвилѣ вступленя на дорогу житя парляментарного носивъ ся Виндгорстъ зъ одною гадкою: утворити сторонництво, котре по ꙓго гадцѣ, выступало бы всегда противъ Бисмарка, взглядно противъ згубного ꙓго способу правлѣня. Задушевна гадка Виндгорста дала ся перевести, хотяй не цѣлкомъ може по ꙓго гадцѣ. (Виндгорстъ хотѣвъ утворити сторонництво зъ мужѣвъ безъ рôжницѣ вѣроисповѣданя, тымчасомъ до центрумъ вступили сами̂ католики.) А знати треба, що центрумъ складало ся, якъ складаꙓ ся и нынѣ зъ найскрайнѣйшихъ противностей и противорѣчей, зъ найрôжнороднѣйшихъ чинниковъ, треба було оджe надзвычайнои силы и такту, щобы утримати въ нѣмъ умѣркованье и тоту єднôсть, яку въ центрумъ нѣмецкôмъ подивляꙓ свѣтъ цѣлый, и зъ якою ꙓго члены однодушно всегда голосовали, такъ въ справахъ церковныхъ якъ и другихъ. Задачею центрумъ було перевести задушевну гадку Виндгорста:

„Борба церковно-политична устати мусить, бо шкодить самымъ Нѣмцямъ, бо стане ся она причиною упадку канцльера." А въ мѣру того рѣчь ясна, що и о згодѣ межи центрумъ а Бисмаркомъ и ꙓго союзниками и гадки не могло бути. Бисмаркъ чѣпавъ ся всякихъ средствъ хотѣвъ черезъ повагу папску ослабити опозицію центра, сторонництво то однакъ вытревало всегда самодѣльне и не зависиме. И стало ся, що стати ся мусѣло, Reichsfeind, — такъ называвъ Виндгорста Бисмаркъ, зневоливъ послѣдного до того, що той мусѣвъ цофати одно за другимъ розпоряджения, противни̂ правамъ католикôвъ. Прійшла кризисъ, Бисмаркъ проваливъ ся, Виндгорстъ оставъ той самъ и докладавъ всѣхъ силъ, щобы передъ смертію своꙓю Бисмарка, конечно потѣшити того послѣдного двома рѣчами: полагодженьемъ фондôвъ оброчныхъ и поверненьемъ Iезуитôвъ до Нѣмець. Не доживъ тои хвилѣ Виндгорстъ, но кто знаꙓ, чи не дожіꙓ Бисмаркъ, въ кождôмъ случаю дѣло се буде заслугою Виндгорста.

А скôлькожь то доказôвъ давъ Виндгорстъ, що хотяй рѣшучо стаꙓ въ оборонѣ Церкви и поборюꙓ лихи̂ змаганя правительства, всежь таки ꙓсть однымъ зъ найгорячѣйшихъ патріотôвъ и любовь ꙓго до ôтчины надзвычайно велика. Тымъ якъ-бы печатею закôнчивъ свою дѣяльнôсть, выступаючи въ оборонѣ проєкту правительства, домагаючого ся преміи̂ для выслуженыхъ пôдофицирôвъ. Удивляючимъ ꙓсть се, якимъ способомъ мужь сей мôгъ дôйти до такъ надзвычайнои, ажь до найменшихъ пôдрôбностей сягаючои въ каждôй галузѣ вѣдомости, такъ на поли політики якъ и економіи. Въ кождôй справѣ выступавъ ôнъ, щобы высказати задивлюванье ся на ню центра, и кождымъ разомъ удивляла всѣхъ, надзвычайна знаꙓмôсть рѣчи, яка въ нѣмъ перебивала ся.

До послѣднои хвилѣ передъ смертію бувъ ôнъ ôдданый однôй справѣ: оборонѣ правъ св. Церкви, оборонѣ правъ католицкои людности нѣмецкои, и оборонѣ цѣлои державы передъ соціялистичными змаганями.

Не диво, що смерть такого чоловѣка сумнымъ гомономъ понесла ся по свѣту. Папа, котрый пôдчасъ ꙓго слабости звѣдувавъ ся часто о станѣ ꙓго здоровля, учувши, що праведникъ той скôнчивъ житье, перенятый болемъ сказавъ: „Церковь стратила сильного борця, а шкода та не дасть ся нѣкимъ заступити". Якъ Мойсей вывѣвши народъ израильскій зъ пустынѣ не дôждавъ ся бачити землѣ обѣцянои, такъ и Виндгорстъ померъ передъ близькою вже хвилею цѣлковитои побѣды центрумъ. Але то, що зробивъ Виндгорстъ для справы Церкви, то, що ôнъ першій вывѣвъ на поле борбы за Церковь тоту сотки сотокъ мужѣвъ просвѣщеныхъ, то, що поступованьемъ своимъ пôднѣсъ надзвычайно католицизмъ въ Нѣмцяхъ, и научивъ свѣтъ, величати ся тымъ католицизмомъ, то, що дѣяльнôсть ꙓго прокинула зô сну и инши̂ народы, все то не завмре и не загине. Честь памяти ꙓго, того великого борця и побѣдителя. Нѣчимъ ти̂, що гинуть ôдъ ворожои кулѣ, нѣчимъ геніи, що сходять до могилы лаврами окрыти̂, оплакувани̂ цѣлымъ народомъ, а величани̂ поколѣнями, нѣчимъ въ порôвнаню до мужа, що живъ, терпѣвъ и умеръ яко офѣра идей найвысшихъ, яко оборонець вѣры и правды. Мужѣвъ такихъ въ столѣтю нынѣшнôмъ мало знайдемо. Честь ꙓму!... *(Л.)*

## Справы краꙓви̂.

**Банкъ краꙓвый.** На дняхъ появило ся справозданье дирекціи краꙓвого Банка о дѣятельности тогожь за рôкъ 1890. Зъ справозданя чого выймаꙓмо слѣдуючи̂ дани̂: Запасъ $4^1/_2$ процентовыхъ заставныхъ листôвъ Банка и 5 процентовыхъ комунальныхъ облигацій выносивъ зъ кôнцꙓмъ 1889 року 170.300 злр.; нови̂ емиссіи тыхъ паперôвъ представляли въ 1890 роцѣ 3,437.600 зр., а въ протягу 1890 р. помѣщено 2,756.450 зр. Зыскъ зъ розпродажи и покупки власныхъ ефектôвъ выносивъ минувшого року 20.000 зр. Ôддѣлъ гипотечный выказуꙓ

---

и кокетеріи. Зворушеный, не знаю самъ завистею чи пересердіꙓмъ, обôйшовъ я ихъ до кола, и станувъ непостереженый за ними. Розговоръ ишовъ якъ звычайно о нашôмъ краю, о нашôмъ языцѣ, о литературѣ, о давныхъ контушахъ и бритыхъ лобахъ. Все то высмѣвали Французы, все перекручували, а она не лишень, що не боронила звычаѣвъ своихъ батькôвъ, стрѣхи своꙓи землѣ, но пôддавала имъ ꙓще досконалый предметъ до высмѣваня деякихъ нашихъ назвищь, котри̂ Французы выкручували.

— А прецѣнь панѣ — сказавъ тогды той красный гвардистъ, — вы йдете за одного зъ тыхъ панôвъ, котрый ся называꙓ — якъ-жежь се.... и ту почавъ ся мучити надъ вымовленьемъ мого имени.

— Щожь вы добродѣю хочете — ôдповѣла — край нашъ знищеный войною, всѣ наши̂ маꙓтности туть, а мôи суджений богатый Украинець, котрого майна не дôткнуло жадне нещастье, яко добра дочка слухнява....

— Не женуйте ся и не приневоляйте, шепнувъ я нахиляючи ся надъ ꙓи крѣсломъ. Для уникненя сцены удавъ я обоятнôсть, но чуючи, що кровъ вся утѣкла менѣ зъ жилъ и злила ся въ серце, ôдвернувшись, выйшовъ я скоро.

Тои ꙓще ночи выѣхавъ я зъ Варшавы, ôдославши родичамъ обручку и просячи, щобы у дочки схотѣли звѣдати ся за причину мого зôрваня. Та подѣя, котру переболѣвъ я, сей блудъ которого жалую, привернули менѣ давну обоятнôсть, но я здичѣвъ ꙓще бôльше и чимъ разъ то сильнѣйше ôдзывала ся въ менѣ потреба самоты. Легко було менѣ увôльнити ся зô службы, и утечи на степъ свôй, но бувъ бы се супокôй незаслуженый. Я не хотѣвъ провести вѣкъ молодый бездѣльно и безъ заслуги, не хотѣвъ я, щобы змарнѣли ти̂ силы, котри̂ чувъ я въ своѣй груди. Я зôставъ, а въ рôкъ опôсля боровъ ꙓмь ся вже въ Ишпаніи. Тамъ зôйшла зъ очей моихъ всяка улуда, тамъ погасли послѣдни̂ мои надѣѣ. Три роки вытревавъ я ꙓще въ такôмъ положеню, дѣлячи все зъ моими товаришами, хотяй не подѣлявъ я ихъ легкодушнôсти и заслѣпленя.

Но терпеливôсть моя перейшла границѣ, невдоволенье и ôдраза до людского товариства взмогло ся, я скинувъ обридливый вже менѣ мундуръ, и ѣдучи до дому задержавъ ся я въ Варшавѣ. Газдувавъ тамъ тогды Davoust, а красный сей ґвардистъ про котрого згадавъ я, вже тогды полковникъ бувъ при ꙓго боку. Я утѣкавъ, передъ всѣмъ, що моглобы выкликати давну згадку и давный бôль. Но случай звѣвъ насъ въ мѣсце, де я мусѣвъ ся знаходити.

(Дальше буде.)

въ 1890 р. значне полѣпшенье интересôвъ и въ роцѣ тôмъ удѣливъ Банкъ 695 ипотечныхъ пожичокъ въ загальнôй сумѣ 4,256.850 злр. а. в. Загальный протое оборотъ зô всѣхъ операцій Банка дôйшовъ въ 1890 роцѣ до сумы 307,259.985 зл. Доходы зъ ипотечного ôддѣлу вынесли 48.870 зл; доходы изъ комунального ôддѣлу 1.494 зл.; доходы зъ банкового ôддѣлу 198.393 зл.; разомъ всѣхъ доходôвъ 248.758 зл. Розходы: платнѣ и ренумераціи 59.892 зл., діеты и выдатки на подорожь для презеса и членôвъ надзорчои рады 7.543 зл. Зворôтъ краевому Выдѣлови и удержанье касы 3.520 зл. Емеритуры и фондъ емеритуръ 3.501 зл. Порта, тельеграмы, книги, друксорты, выдатки канцелярійнѣ, пренумераты газетъ, инсераты 12.376 зл. Разомъ 86.774 зл. Податки штемплевѣ, оплаты и правительственнѣ належитости 22.229 зл. Списано на амортизацію движимости 923 зл., на загальнѣ страты въ 1890 р. 50 зл. Разомъ 973 зл. Зыскъ до подѣлу пôсля §. 62 статута: 49 прц. на желѣжный фондъ 55.512 зл.; 30 прц. въ користь резервового фонду 41.634 зл.; 20 прц. въ користь ôддѣлу ипотечного 27.756 зл.; 10 прц. на користь спеціяльнои резервы для пожичокъ въ комунальныхъ облигаціяхъ 13.878 зл. = 138.780 зл. Разомъ: 248.758 зл.

---

Низша краева школа рôльнича въ Ягольници розпочинае свôй рôкъ шкôльный 1891—92 зъ днемъ 1-го липня. Школа ся має головну задачу образувати передъ всѣмъ селяньскихъ сынôвъ на здôбныхъ господарѣвъ практичныхъ, а хотячѣ вступити до тои школы маютъ найдальше до 15 мая внести поданье до дирекціи школы въ Ягольници заосмотрене въ метрику уродженя, доказуючу, що кандидатъ скôнчивъ 16 лѣтъ житя; въ свѣдоцтво шкôльне зъ укôнченои народнои школы зъ добрымъ успѣхомъ, въ свѣдоцтво морального поведеня и дотеперѣшного занятя, выставлене своимъ священникомъ и громадскимъ начальствомъ, въ свѣдоцтво здоровля ôдъ лѣкаря. Въ день призначеный черезъ дирекцію має пôддати ся вступному испытови, щобы пересвѣдчити ся, чи кандидатъ розвиненый умыслово на стôлько, щобы мôгъ корыстати зъ наукъ, подаваныхъ въ рôльничôй школѣ, а одержавши запевненье принятя, треба зложити на руки управителя зъобовязаня родичѣвъ, опѣкунôвъ або протекторôвъ, що будуть точно выплачувати належитôсть за удержуванье ученика. Сыны убогихъ родичѣвъ, що хотять одержати безплатне помѣщенье, маютъ крôмъ того внести ще окремѣ поданя о се до краєвôго выдѣлу на руки дирекціи. Сыны селянъ, посѣдаючихъ власне газдôвство, можуть одержати безплатно мешканье, харчь, постѣль, пранье и одѣжь коштомъ фонду краєвого. Однакъ кождый вступаючій до заведеня повиненъ бути заосмотреный въ достаточне бѣлье и добрѣ юхтовѣ чоботы. Близшихъ информацій удѣляе на жаданье дирекція тои школы.

---

# Кроника.

— **Конкурсъ**. Рада повѣтова въ Тернополи розписала конкурсъ на мѣсце секретаря въ платнею 1000 зр. и три пятилѣтя по 100 зр. а крôмъ того ще и личный додатокъ 200 зр. та вôльне мешканье. Поданя вносити треба по конець цвѣтня.

— **Нашѣ церкви** звычайно дуже бѣднѣ. До того неразъ случаєсь, що закраде ся до церкви злодѣй и послѣдный крайцарь забере. На тоє єсть дуже проста рада: не тримати грошей въ церквѣ. Найлучше єсть складати грошѣ на почтѣ. Кождый урядъ почтовый утримує цѣсарску щадничу касу. Потреба выробити собѣ книжочку, що нѣчого не коштує, и якъ тôлько призбираєсь бодай 1 зл., ôтдати на почту. Користь маємъ тую, що грôшь нашь приносить процентъ, нѣкто єго не украде, а кождои хвилѣ, скôлько потреба, можна выняти. Окрему книжочку могутъ мати братя, а окрему сестрицѣ.

— **Ювилейна выставка въ Празѣ**, заповѣдає ся дуже величаво. Zlata Praha похвалить ся передъ свѣтомъ своимъ богацтвомъ, трудомъ, культурою и наукою. При кôнци красного парку Stromovky недалеко віядукту буштеградскои желѣзницѣ збудовано величезный головный гмахъ выставки, въ котрôмъ має помѣстити ся 1900 выставцѣвъ. При тôмъ желѣзнôмъ великанѣ, частію вже готовыхъ частію на докôнченю, стане цѣла сотка рôжныхъ павильонôвъ и будынкôвъ. Електричне свѣтло, блискаючѣ фонтаны, бальонъ на увязѣ (captif) все тамъ буде. Выставка має вже бути ôдкрыта 15 цвѣтня, тожь щобы наспѣти на той часъ 2000 людей працює день и нôчь.

— **Новѣ два мосты желѣзный и деревляный** поставить правительство сего року на Сянѣ въ Перемышли.

— **Церковна газета Душпастырь**, выходяча до теперь два разы въ мѣсяць має стати ôдъ теперь орґаномъ новозавязаного тов. ск. Павла и пôдъ змѣненою редакцією (здаєсь що и назвою) стане выходити, що тыжня.

— **Особливше завѣщанье** списавъ помершій недавно въ Парижи заможный мѣщанинъ п. Дипи. Весь свôй маєтокъ, выносячій по-надъ пôвъ миліона франкôвъ, записавъ особѣ, котрои не знавъ. Ôнъ бувъ взагалѣ диваком, а не маючи близшихъ своякôвъ, рѣшивъ ся записати свôй маєтокъ такому убугому Парижанинови, о котрого чеснотѣ бувъ бы рѣшучо пересвѣдченый. Въ тôй цѣли сѣдавъ п. Дипи часто въ омнибусъ и посередничивъ въ подачи грошей и выдаваню решты межи ѣдучими омнибусомъ а кондукторомъ. Кôлько разôвъ лучилось доручувати здавку зъ франкôвки або пôвфранкôвки, ориґинальный той чоловѣкъ всувавъ зручно до тои здавки малу монетку пятьдесять сантимову, и доручувавъ не дивлячись, будьто бы не знавъ, що ôддає. Деякѣ ховали зданѣ грошѣ не числячи ихъ, иншѣ зновъ хочь и перечислювали такъ ховали скоренько, обманюючи свѣдомо бѣдного кондуктора на 50 сантимôвъ. Цѣлыхъ ôсѣмъ лѣтъ шукавъ п. Дипи чоловѣка, котрый бы, побачивши неналежну єму наддавку, звернувъ єѣ, ажь одного разу якась убога панночка вытягає руку и ôддає кондукторови 50 сантимôвъ назадъ, кажучи, що ôнъ помыливъ ся. — Отъ и знайшовъ, чого шукавъ — каже дивакъ самъ до себе, высѣдає на стаціи де высѣла дѣвчина, розпытавъ близше дещо про неи и пересвѣдчивъ ся, що була дуже чесна. Се було передъ рокомъ. П. Дипи не шукавъ зближеня и тôй незнакомôй записавъ усе своє майно, зъ подрôбнымъ поданьемъ мотивôвъ.

— **Страшный случай** притрафивъ ся минувшого тыжня въ Вашкôвцяхъ. Берегомъ мѣсцевого, теперь возбраного потоку переходивъ Василь Демюкъ въ товариствѣ 4 лѣтного хлопчика, свого внука. Наразъ дитина поховзла ся и упала въ воду. Дѣдъ кинувъ ся за внучкомъ, хотячи єго ратувати и оба стали потопати. Прибѣгшѣ на ратунокъ люде выдобули зъ воды дитину, старець натомѣсть пôйшовъ на дно и утопивъ ся.

— **Ревизія** ôдбула ся въ недѣлю въ Тарновѣ, въ помешканю ученика осьмои клясы гимн., Бохеньского. Сумна се рѣчь, що ревизіи такѣ маютъ частѣйше мѣсце мѣжь молодежею шкôльною. Обовязкомъ властей булобы дослѣдити лихихъ чинникôвъ, що затровуютъ молодѣжь и многихъ зводятъ на бездорожа.

— **Засѣданье суду зъ перепонами**. Коли президентъ суду въ Дионъ, вразъ зъ пôдвладными и судіями присяглыми хотѣвъ приступити до якоись розправы, спостережено, що все єсть на мѣсци, крôмъ пôдсудного. Цѣлый судъ не выймаючи судѣєвъ, присяглыхъ, поспѣшивъ гонити обжалованого. Показало ся, що той вышшовъ на проходъ зъ приданою єму сторожею. Коли єго приведено до салѣ, оказала ся друга перепона, першій бо писарь зломивъ ногу. Пôдчасъ неприсутности трибуналу зачавъ ôнъ упражненя ґимнастичнѣ, причôмъ упавъ зъ стола разомъ зô всѣми паперами, чернилами и т. д. Другій писарь взявъ першого на плечѣ и занѣсъ до дому. Трибуналъ бувъ на разѣ безъ писаря, ледво знайдено заступцю и въ пôвтора годины, бувъ вже обжалованый засудженый на три роки взяницѣ.

— **Проповѣди великопôстнѣ** для воякôвъ гр. кат. обряду ґарнизону львôвского ôдбувати ся будуть 18, 25 марта и 1 цвѣтня у св. Юра о 3-ôй годинѣ по полудни. Проповѣдати буде о. Кассіянъ Куницкій войсковый капелянъ По проповѣди слѣдує благословеніє войска найсвятѣйшими. Дарами и ôдогранье народного имну войсковою музикою. Сповѣдь гр. кат. воякôвъ (львôвскій ґарнизонъ числить 3667 гр. кат. воякôвъ) буде ôдъ 23 марта до 14 цвѣтня, зъ выимкою недѣль и свята Благовѣщеня, щоденно въ церквѣ св. Юра, почавши ôдъ 7-ои годины рано.

---

# Библіографія.

*Педагогія руска або наука о воспытаню* написавъ Іоаннъ Бартошевскій Дръ. Богословія професоръ львôвского университету и пр. Въ типографіи ставропиг. инст. 8° VIII 392.

Новый сей трудъ знаного нашого пасторалиста, збогативъ убогу руску литературу дѣломъ, котре найде ся хиба въ рукахъ всѣхъ и причинитъ єя не мало до розширеня здоровыхъ поглядôвъ на такъ важный предметъ якъ воспытанье.

Оставляючи обширнѣйшу розбôрку того дѣла на пôзнѣйше, теперь лишь тоє заприм'ѣти собѣ позволимо, чи не за обширный наголовокъ и не досить трафне названье „Педагогія руска“ данѣ сей книжцѣ. Властивши було назвати єѣ „Христіянске васпытанье“, що самому дѣлу выйшло бы на користъ, не залицяючи єго такъ претенсіонально. Пôдъ понятіє „Педагогія“ много бы треба помѣстити, чого однакъ въ дѣлѣ Дра Бартошевского не находимо, божь и то, якъ зъ цѣлого укладу видно, не було намѣромъ писателя.

---

# † Посмертнѣ оповѣстки.

**О. Стефанъ Лесюкъ**, парохъ въ Залôвцяхъ новыхъ, упокоивъ ся дня 13 н. ст. марта въ 31 роцѣ житя а 4 роцѣ священьства. Вѣчная єму память!

**О. Кароль Мудракъ**, священникъ ювилятъ, ôдзначеный крилошаньскою одежію парохъ въ Зворѣ, дек. старомѣского, упокоивъ ся оногды въ 86-ôмъ роцѣ житя. Покôйный бувъ шуриномъ Преосв. епископа Ю. Куиловского. Вѣчная єму памятъ!

---

# Поѣзды зелѣзничѣ.

Пôсля годинника львôвского. (Ôдъ 1 жовтня 1890).

| | Поѣздъ поспѣшн. або кур. | Поѣздъ особовый | Поѣздъ особовый | Поѣздъ мѣшаный |
|---|---|---|---|---|
| **До Львова** приходятъ: | | | | |
| Зъ Кракова | 4·03 | 9·28 | 8·50 | 7·15 |
| Зъ Пôдволочискъ | 2·20 | 7·30 | | 3·15 |
| Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамче | 2·08 | 7·01 | | 2·38 |
| Зъ Сухи, Хирова, Стрыя, Гусятына и Станіслава | | 8·30 | | |
| Зъ Будапешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіслава | | 12·08 | | |
| Зъ Сучавы, Черновець, и Станіслава | | 6·53 | | |
| Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Стан. | | 2·— | | |
| Зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Стан. | 8·— | | | |
| Зъ Белзця (Томашева) | | | | 5·41 |
| Зъ Белзця (лишь у вторки и пятницѣ) | | | | 10·17 |
| **Зô Львова** ôдходятъ: | | | | |
| До Кракова | 2·28 | 8·30 | 4·20 | 7·20 |
| До Пôдволочискъ | 4·11 | 9·50 | | 10·35 |
| До Пôдволочискъ на Пôдзамче | 4·22 | 10·15 | | 11·05 |
| До Стрыя, Хирова, Стружа, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина | | 5·55 | | |
| До Стрыя, Хирова и Сухи | | 10·20 | | |
| До Стрыя, Хирова, Сухи, Лавочиого, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина | | 8·45 | | |
| До Станіслава, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина | 9·16 | | | |
| До Станіслава, Черновець, Яссъ и Букарешту | | 4·30 | | |
| До Станіслава, Гусятина, Черновець и Сучавы | | 10·16 | | |
| До Белзця (Томашева) | | | | 8·03 |
| „ лишь въ пятницѣ | | | | 2·29 |
| „ лишь вô вторки | | | | 4·43 |

**Примѣтка:** Годины пôдчеркненѣ лінійкою означаютъ часъ нôчный ôдъ год. 6 вечеръ до год. 5 мін. 59 рано.

---

# Переписка Редакціи.

**Вп. Грушкевичу.** Не диво намъ, що наши погляды Вамъ до вподобы. Правда має то въ собѣ, що до неи всѣ липнуть.

**Вп. М. Фащ. . . въ Фитковѣ.** „Автономý“ ôдповѣвъ вже „Автократъ“, тожь на дальшу польемику о тôй справѣ не маємо мѣсця. Ваша допись кобы приступнѣйша а не такъ пристрастна, уйшла бы. Просимо о факты не о фильозофію.

**Веп.** — *О* — Розправа ваша п. з. „Церковь, Русь и Австрія“, за обширна для насъ. Предметъ вже обговореный не разъ, майже кождому звѣстный. Нагромадженѣ Вами историчнѣ факты, ждуть на свою критику, особенно зъ становиска католицкого. Иначе, рѣчь буде безъ интересу.

---

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій

# Заведенье гигієнично-диететичне

## ЛЬЕОПОЛЬДА ЛѢТЫНЬСКОГО у ЛЬВОВѢ

удержуе на складѣ въ своѣй конторѣ при улицѣ Валовôй ч. 14:

## Знаменитѝ вина лѣчиичѝ

**хемично пробованѝ, найлѣпшого сорта, зъ перворядноп фирмы Г. Richier-а зъ Bordeaux, теперь на складѣ:**

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Малаґа** | *цѣла фляшка по* | . . | *3 зр. — кр.* |
| „ | *пôвъ* „ „ | . . | *1 „ 60 „* |

**Вина червенѝ Bordeaux.**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| *Ludon* | *зъ р. 1888* | *фляшка по* | . | *3 зр. — кр.* |
| *St. Julien* | „ *1888* | „ „ | . . | *3 „ 25 „* |
| *St. Emilio* | „ *1887* | „ „ | . . | *3 „ 50 „* |
| *St. Estéphe* | „ *1884* | „ „ | . . | *4 „ — „* |

## Cognac курацiйный:

правдивый французскiй въ оригинальныхъ фляшкахъ:

| | | |
|---|---|---|
| *цѣла фляшка* | . . . . | *3 зр. 50 кр.* |
| *пôвъ* „ | . . . . . | *2 „ — „* |

## Cognac Fine Champagne

| | | |
|---|---|---|
| *цѣла фляшка* | . . . . | *7 зр. — кр.* |
| *пôвъ* „ | . . . . . | *3 „ 60 „* |

Наведенѝ вина и коняки высылае на кожде замовленье за **побраньемъ почтовымъ** (числячи якъ найдешевше за опакованье):

**Заведенье гиґієничне Льеопольда Лѣтыньского у Львовѣ,** при улицѣ Валовôй ч. 14.

---

АПТЕКА ПÔДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

## ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручае:

**Знаменитѝ** средства до консервованя зубôвъ и яселъ и удержаня ямы губнои въ цѣлковитôй чистотѣ, именно

**Порошокъ до зубôвъ** салициловый и зъ руты надае зубамъ снѣжну бѣлость и не ушкоджуючи цѣлкомъ шклива хоронить ихъ передъ спорохнѣлостiю.— Цѣна шкатулки 25 и 35 кр.

**Вода анатеринова,** настôй на зѣляхъ антисептичныхъ, а также и **вода салицилова**, котрои пару капель розпущенныхъ въ шклянцѣ воды, по выполоканю губы усувае зъ неи непрiятный смакъ, а также забеспечуе ясла передъ всѣми **слабостями.**

---

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

**аптикарь у Львовѣ улиця Жовкôвска (коло заставы), поручае знанѝ зъ доброты своеи и письмами узнаня надгородженѝ средства курацiйнѝ, а перше всего:**

## Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхiосъ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

**Подяка.** Добротвôръ, 13 марта 1890.

Вп. Брониславъ Виткевичь, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплѣексiю утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко официялиста приватный и зôставати зъ моєю родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, якѝ менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшiй часъ **„Нервотону“** препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровя Леопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣемъ терпячихъ людей. Антонiй Новаковскiй.

---

Во всѣхъ округахъ и провинцiяхъ **пошукуе ся** за сталымъ вынагороджєньемъ або за высокою провизiєю

**АҐЕНТÔВЪ**

для фабрики сукна и мужеской конфекцiи Дôмъ Вывозу: „пôдъ Опавою“ въ Troppau.

---

**Камяницѣ** бôльшѝ и меншѝ добре оплачуючѝ ся, пôдъ користными условiями до спроданя. **Игнатiй Раппапортъ,** Яґеллъонска 17.

---

## Котелъ

**паровый**

урядово выпробованый, о силѣ $1^1/_2$ коня,

**заразъ до спроданя.**

Близша вѣдомôсть у Льеопольда Литыньского, улиця Пекарска ч. 21 у Львовѣ.

---

## Яковъ Федеръ

**мѣскiй лѣкарь и акушеръ**

бувшiй секундарiюшь общого шпиталя у Львовѣ, осѣвши въ **Устю зеленôмъ**, лѣчить всякѝ слабости въ кругъ медицины и хирургiи входячѝ.

---

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЬ

**аптикарь у Львовѣ** (улиця Жолкôвска, побôчь рампы)

поручае:

## „Реґуляторъ“

Въ нестравности, нежитахъ жолудка, жолтачцѣ и гемороидахъ лѣкъ найпевнѣйшiй и не зрôвнаный. Розпускае флѣеґму, реґулюе и побуджае травленье, гоить раны жолудка, зтягае соки нездоровѝ, справяе лагôдный ôдхôдъ и дае добрый апетитъ.

Цѣна пуделка вразъ зô способомъ ужитя 35 кр. в. а.

**П о д я к а.**

Вп. Брониславъ Виткевичь аптикарь у Львовѣ.

Честный пане Аптикарю!

Одъ бôльше якъ 10 лѣтъ терпѣла я на нежить жолудковый и мимо радъ многихъ лѣкарѣвъ, мимо що року ôдбуваныхъ курацiй купелевыхъ, приписаныхъ дiетъ ослабляючихъ цѣлый организмъ, перестала я вѣрити въ вылѣченье мое зъ тои нещастнои болѣзни, котра для мене тымъ тяжшою була, що я, маючи родину, чула ся дуже нещастною. Вычитавши въ анонсахъ „Календаря здоровля“ о рôжныхъ ориґiнальныхъ средствахъ въ Вашôй аптицѣ находячихъ ся, просила я о присланье менѣ Вашого лѣку „Реґуляторъ“. Вже по кôльку дняхъ учула я велике улегченье. Тисненье пôдъ грудьми, котре до зôмлѣня допроваджувало, постоянно устало. До тыждня могла я вже ѣсти стравы, якихъ ôдъ кôлька лѣтъ не употребляла.

Тожь желаю Вамъ Пане, абы всѣ бажаючѝ найти улегшенье въ ихъ терпѣняхъ такъ були задоволенѝ зъ ужитя Вашихъ средствъ, якъ я, и такою-же вдячностiю були перенятѝ для Васъ якъ я, а тогды труды Вашѝ для допоможеня терпячôй людскости не спознуть на ничѣмъ.

Зъ поважаньемъ

Сянокъ 1 липця 1890. **Ядвиґа Келлеръ,**
вдова по официялистѣ приватнôмъ.

---

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.